

Obsah

Předmluva	
Vzdálené horizonty na cestě k cíli zvanému mnohojazyčnost	9
Úvod	15
1 Nástin vývoje cizojazyčného vzdělávání a relevance výzkumu	17
1.1 Vývoj cizojazyčného vzdělávání a didaktiky cizích jazyků u nás	17
1.2 Výuka německého jazyka	20
1.3 Proč podporovat mnohojazyčnost ve výuce?	21
Shrnutí	23
2 Mnohojazyčnost a jazyky	25
2.1 Terminologické uchopení mnohojazyčnosti	25
2.2 Pojetí jazyka	27
2.3 Označování a řazení jazyků v kontextu mnohojazyčnosti	29
2.3.1 Terminologie v řazení jazyků	30
Shrnutí	32
3 Výuka dalšího cizího jazyka podporující mnohojazyčnost	35
3.1 Mnohojazyčnost a komunikační kompetence ve více jazycích	36
3.2 Charakteristika výuky podporující mnohojazyčnost	37
3.3 Didaktické koncepce podporující mnohojazyčnost	40
3.4 Aktéři ve výuce dalšího cizího jazyka	42
3.4.1 Žákovské učení se cizímu jazyku	42
3.4.2 Jazykový transfer	47
3.4.3 Učitelova podpora mnohojazyčnosti ve výuce	49
Shrnutí	54
4 Stav řešené problematiky	57
4.1 Výzkumy nalezené v databázi Web of science	57
4.2 Výzkumy nalezené a seřazené dle relevance k tématu naší práce	60
4.2.1 Tematicky relevantní výzkumy orientované na jazykový transfer	60
4.2.2 Výzkumné studie orientované na učitele	62
4.2.3 Výzkumné studie orientované na výuku podporující mnohojazyčnost a její efekty	63
4.2.4 Výzkumy relevantní z hlediska metodologie	65
Shrnutí	66

5 Metodologie výzkumu	67
5.1 Cíle výzkumu a výzkumné otázky	67
5.2 Metody sběru dat	67
5.3 Výběr vzorku a jeho charakteristiky	69
5.4 Metoda analýzy dat	71
5.4.1 Jednotka analýzy – výuková situace	72
5.4.2 Konverzační analýza	74
5.5 Postup při realizaci výzkumu	83
Shrnutí	84
6 Výsledky výzkumu	87
6.1 Jak jsou organizovány situace, ve kterých je patrný vliv anglického jazyka (L2) na výuku německého cizího jazyka (L3)?	87
6.1.1 Anglický jazyk užitý v odpovědích žáků	88
6.1.2 Anglický jazyk užitý v rámci nápovědy	105
6.1.3 Anglický jazyk užitý v komentářích	112
Shrnutí	117
6.2 Kdo z aktérů vnáší do situací první cizí jazyk a jak?	118
6.2.1 Jak učitel vnáší anglický jazyk do výuky němčiny?	119
6.2.2 Jak žák vnáší do výuky angličtinu?	120
Shrnutí	121
6.3 Na které jazykové prostředky se vztahuje vliv prvního cizího jazyka a v jakých podobách?	121
Shrnutí	123
7 Limitace výzkumu	125
8 Diskuse	127
Závěr	133
Summary	135
Literatura	137
Přílohy	151
Seznam obrázků a tabulek	157
Jmenný rejstřík	159
O autorovi	163